

**COMISIA ELECTORALĂ CENTRALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA**

**Alegerile pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova
referendumului republican constituțional
din 20 octombrie 2024**

**CONSILIUL ELECTORAL
AL CIRCUMSCRIPȚIEI ELECTORALE RAIONALE EDINEȚ NR.16**
str.Independenței 33, Edineț, Republica Moldova
tel./246/2-39-51; e-mail: edinet@cec.md

HOTĂRÎRE

**cu privire la contestația nr. 2 din 20 octombrie 2024, parvenită din partea
participantului la referendum Partidul „RENAȘTERE”**

din „20” octombrie 2024

nr. 80

I. Aspecte introductive

La data de 20 octombrie 2024, Partidul Politic ”RENAȘTERE”, participant la referendumul republican Constituțional din 20.10.2024, a depus la Comisia Electorală Centrală o contestație, înregistrată sub nr. CEC-10RR/5, care a fost redirecționată către CECE raional Edineț nr.16 conform competenței teritoriale.

II. Argumentele și cerințele autorului sesizării

În contestație se invocă faptul, că la data 20 octombrie 2024, ”în ziua alegerilor s-a constatat, că la secția de votare nr.16/2 Edineț, la cel mai de văză loc, alături de drapelul Republicii Moldova, este afișat drapelul UE – simbol oficial al Uniunii Europene, utilizat activ la promovarea votului pentru susținerea referendumului republican constituțional”.

În opinia contestatarului, simbolul UE – drapelul Uniunii Europene este arborat în apropiere de secția de votare nr.16/2, mun.Edineț, amplasat în fața sediului secției de votare, Centrului cultural mun.Edineț.

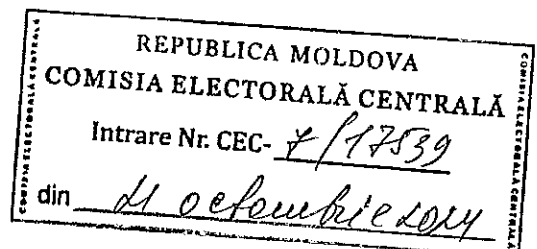
Potrivit art. 1 din Codul electoral prin noțiunea de *agitație electorală se înțeleg - apeluri declarative, precum și acțiuni de difuzare a informației care au scopul de a-i determina pe alegători să-și dea votul pentru unii sau alți concurenți electorali, sau pentru una dintre opțiunile la referendum.*

Articolul 42. Incompatibilități și restricții în activitatea de membru al consiliului și al biroului electoral

(1) exercitarea atribuțiilor, membrul consiliului sau al biroului electoral:

.....

d) nu poate face declarații sau agitație în favoarea ori în defavoarea concurenților electorali, participanților la referendum sau grupurilor de inițiativă, precum și pentru exprimarea unei opțiuni la referendum;

Articolul 80. Asigurarea securității procesului de votare.

(3) Funcționarii electorali, care activează în cadrul biroului electoral al secției de votare, reprezentanții concurenților electorali/participanților la referendum și persoanele autorizate să asiste la operațiunile electorale sunt obligați să poarte ecusoane de identitate vizibile. Persoanelor care intră în localul secțiilor de votare li se interzice să poarte și să arate ecusoane, simboluri electorale sau alte însemne de agitație electorală.

Codul contravențional

Articolul 52. Agitația electorală interzisă

(1) Efectuarea agitației electorale în ziua votării sau în ziua precedentă zilei votării se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(2) Efectuarea agitației electorale de către organizațiile necomerciale, sindicate, patronate, reprezentanții cultelor religioase sau ai părților lor componente, desfășurată inclusiv în lăcașele de cult, în cadrul campaniei electorale,

se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 250 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

(3) Utilizarea de către competitorii electorali a discursului de ură și/sau instigarea la discriminare în cadrul perioadei electorale și/sau în materialele de agitație electorală, se sancționează cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 250 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.

Totodată, a fost invocată și Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2515 din 10 mai 2024, în care Comisia s-a expus pe marginea promovării integrării europene de către autoritățile publice:

„pct. 122 Totodată, ținând cont, că problema aderării Republicii Moldova ar putea fi subiect al unui referendum constituțional, autoritățile publice urmează să desfășoare activitățile aferente Planului național de acțiuni vizat supra în manieră obișnuită, astfel încât să fie păstrat echilibrul între exercitarea angajamentelor sale și influențarea necorespunzătoare a rezultatelor referendumului.

pct. 125 Cu toate acestea, în situația în care ulterior se va stabili data referendumului ca fapt juridic, utilizarea și distribuirea materialelor ce conțin elemente de agitație electorală devin imposibile.

pct. 126 în acest sens, tuturor subiecților le va reveni obligația de a se abține de la agitația electorală și de a-și elabora materialele numai în perioada admisibilă și conform regulilor stabilite în domeniu. ”

În acest sens, Codul electoral ne oferă la art.1 definiția de resurse administrative ca fiind-
resurse umane, financiare și materiale de care dispun în egală măsură persoanele cu funcții de demnitate publică, persoanele cu funcții de răspundere și funcționari publici și care derivă din controlul acestor persoane asupra personalului, a resurselor financiare și a alocațiilor din bugetul public național, din accesul la facilitățile publice sau din administrarea de către aceste persoane a bunurilor mobile și imobile ce fac parte din domeniul public al statului sau al unităților administrativ-teritoriale.

La rîndul său, demnitarii, funcționarii publici, cât și personalul din cadrul autorităților și instituțiilor publice au sarcina de a-și exercita atribuțiile în limita competențelor legale stabilite, fără a se folosi de statutul deținut, fiind responsabili de utilizarea eficientă și echitabilă a resurselor administrative, precum și de a nu admite favoruri sau abuzuri în raport cu subiecții implicați.

Tot aici putem menționa, că pct. 1.4.4 din Linii directoare comune privind prevenirea și combaterea utilizării abuzive a resurselor administrative încursul proceselor electorale, aprobate la Strasbourg, 9 octombrie 2015 stabilește: *“Principiul neutralității în utilizarea resurselor administrative exclude orice tip de interferență a fondurilor publice și a bunurilor publice în campaniile electorale.*

Totodată, pct. 1.1.1. din aceleleași Linii directoare prevede că: *“Cadrul legal trebuie să reglementeze o interdicție generală a utilizării abuzive a resurselor administrative în timpul proceselor electorale. Interdicția trebuie prevăzută într-o manieră clară și predictibilă. Trebuie prevăzute și implementate sancțiuni pentru utilizarea abuzivă a resurselor administrative. Aceste sancțiuni trebuie să fie executorii, proporționale și disuasive,*

Codul de bune practici în materie de referendum stabilește la pct. 2.2 lit. a) că *“ Trebuie asigurată egalitatea de șanse între partizanii și adversarii propunerii supuse la vot. Aceasta implică neutralitatea autorităților administrației publice, în special referitor la: i) campania pentru referendum; ...iii. finanțarea din fonduri publice a campanie, fi a actorilor săi...”*.

În aceeași ordine de idei, contestatrul susține precum că Codul de bune practici în materie de referendum stabilește la pct 3.1. a) și b), următoarele: *“Autoritățile administrației publice trebuie să-și respecte obligația de neutralitate, care constituie un element de asigurare a liberei formări a voinței alegătorilor.”....“Spre deosebire de cazul alegerilor, nu este necesară interzicerea completă a intervenției autorităților publice în favoarea sau în defavoarea propunerii supuse referendumului. Cu toate acestea, autoritățile publice (naționale, regionale și locale) nu trebuie să influențeze rezultatul scrutinului printr-o campanie excesivă și unilaterală. Se interzice utilizarea fondurilor publice de către automați în scopuri de campanie.*”

La rîndul său și Comisia Electorală Centrală, a reiterat de nenumărate ori necesitatea respectării normelor legale privind utilizarea resurselor administrative atât în perioada electorală, cât și în perioada extraelectorală de către toți participanții la procesul electoral, inclusiv în Manualul în materie de prevenire și combatere a utilizării resurselor administrative în procesele electorale, adoptat de Comisie.

În consecință, în vederea contracarării unor astfel de cazuri legea expres stabilește, art. 48/1 alin. 7 din Codul Contravențional *“Utilizarea ilicită de resurse administrative, inclusiv favorizarea sau consimțirea la utilizarea ilegală a resurselor administrative, în perioadele electorale, dacă aceasta nu constituie infracțiune.”*

se sancționează cu amendă de la 90 la 300 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții sau de a desfășura anumite activități pe un termen de la 3 luni la un an.

Comisia Electorală Centrală, în calitate de autoritate națională responsabilă de respectarea legislației electorale are misiunea de a contracara astfel de manifestații ilegale și de a asigura o competiție electorală corectă și echilibrată.

III. Considerentele CECE Edineț nr.16

Conform prevederilor art. 94 Cod electoral - în calitate de subiect al contestației poate fi alegătorul, candidatul desemnat, grupul de inițiativă, blocul electoral, concurentul electoral sau participantul la referendum care revendică încălcarea drepturilor sale legitime prevăzute de prezentul cod și de alte acte normative în domeniul electoral. Pot depune contestații și partidele politice care au dreptul de a participa la scrutin în condițiile stabilite de art. 27 lit. g).

Conform prevederilor art. 93 Cod electoral, contestația se declară inadmisibilă, în special, când:

a) a fost depusă de un alt subiect decât cel stabilit la art. 94 alin. (1) și (2) sau de o persoană fără împuterniciri în acest sens;

b) nu a fost respectată procedura de examinare a cererii prealabile;

c) a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de prezentul cod;

d) nu corespunde cerințelor de formă și conținut, iar contestatarul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de organul electoral;

e) contestatarul nu poate revendica încălcarea drepturilor sale electorale, cu excepția contestațiilor depuse în condițiile art. 91 alin. (1) lit. d) și alin. (6);

f) există o hotărâre cu privire la un litigiu electoral între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temelii de drept;

g) a fost depusă concomitent la un alt organ electoral, o altă autoritate competentă sau în instanța de judecată, în condițiile art. 99.

La caz, constatăm că prin Hotărârea CECER Edineț 16 nr. 76 din 13.10.2024, în calitate de reprezentant al PP „RENAȘTERE” în CECER Edineț nr.16 a fost confirmat dna Sainciuc Tatiana.

În atare situație, Consiliul ajunge la concluzia, că contestația în cauză necesită a fi declarată inadmisibilă.

Potrivit art. 70 alin .4 din Codul electoral, agitația electorală, nu se aplică în cazurile ce vizează angajamentele asumate de Republica Moldova în baza acordurilor internaționale încheiate cu Uniunea Europeană,

Pentru motivele arătate și în temeiul art. 37 alin. (1) lit. j), 91, 93 alin. (2) lit. e), 101 alin. (2) lit. a) din Codul electoral nr. 325/2022, și în conformitate cu prevederile Regulamentului privind procedura de depunere, examinare și soluționare a contestațiilor în perioada electorală, Consiliul electoral al circumscripției electorale raionale Edineț nr.16, hotărăște:

1. Contestația depusă de dna Sainciuc Tatiana, înregistrată sub nr. 2 din 20 octombrie 2024, se declară inadmisibilă;
2. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării, se transmite Comisiei Electorale Centrale prin intermediul consiliului electoral de circumscripție și poate fi contestată în decurs de 3 zile calendaristice de la data adoptării, prin depunerea cererii prealabile la organul electoral ierarhic superior.

Președintele consiliului electoral
de circumscripție

Stănișor Natalia